

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoGp/1/2023
Identifikačné číslo spisu:	4121210152
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4121210152.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C. Y., C. XX, T., zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Cimrák s.r.o., Štefánikova 7, Nitra, proti žalovanému Mesto Nitra, Štefánikova 60, Nitra, o zaplatenie 6.603,81 eur s príslušenstvom, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Nitra z 20. februára 2023 č. k. 7C 41/2021-307, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Nitra z 20. februára 2023 č. k. 7C 41/2021-307 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k 7C/41/2021-289 z 03. januára 2023 rozhodol o výške náhrady trov konania podľa ustanovenia § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konaní vo výške 2.701,93 eur, na účet právneho zástupcu žalobcu: Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., Štefánikova 7, Nitra, IČO: 36 868 876, do 3 dní od doručenia tohto uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil tým, žalobca si osobitne vyčíslil trovy konania, z čoho pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal. Hodnotu jedného úkonu právnej služby určil z hodnoty sporu 6.603,81 eur, kde jeden úkon predstavuje sumu 220,77 eur do 15. 03. 2022 a od 16. 03. 2022 z dôvodu zmeny žaloby z hodnoty sporu 6.239,14 eur predstavuje jeden úkon sumu 210,81 eur režijný paušál a DPH. Úkony právnej služby, ktoré žalobcovi priznal boli nasledovné: 1/ 03. 07. 2020 - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, 2/ 02. 09. 2021 - písomné podanie na súd - žaloba, 3/ 15. 10. 2021 oznámenie na základe výzvy súdu zo dňa 12. 10. 2021, 4/ 08. 03. 2022 - účasť na pojednávaní od 13.00hod do 13.40 hod, 5/ 15. 03. 2022 - písomné podanie na súd - zmena žaloby, 6/ 28. 03. 2022 - zaslanie odborného vyjadrenia MUDr. Y., 7/ 21. 04. 2022 - účasť na pojednávaní od 09.15hod do 10.00 hod., 8/ 21. 04. 2022 - zaslanie potvrdenia o úhrade odmeny MUDr. C. na základe uznesenia súdu z pojednávania 21. 04. 2022, 9/ 17. 05. 2022 - účasť na pojednávaní od 08.05hod do 08.25 hod., 10/ 14. 06. 2022 účasť na verejnom vyhlásení rozsudku. Úkony právnych služieb spolu s DPH 2.599,52 eur z toho k pomeru úspechu 78% priznal sumu 2.027.63 eur. Vyšší súdny úradník taktiež priznal žalobcovi úkony právnych služieb v odvolacom konaní pričom výšku hodnoty jedného úkonu stanovil na sumu 210,81 eur + rež. paušál a DPH za úkony písomné podanie na súd - odvolanie proti rozsudku, 28. 07. 2022, písomné podanie na

súd - stanovisko k vyjadreniu žalovanej a za úkon zo dňa 27. 10. 2022 účasť na verejnom vyhlásení rozhodnutia znížený o 50% (105,41 eur odmena + rež. paušál). Spolu tak priznal žalobcovi v odvolacom konaní za úkony právnych služieb s DPH sumu 674,30 eur. Proti tomuto uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom podal žalovaný sťažnosť.

2. O sťažnosti žalovaného rozhodol Okresný súd Nitra uznesením z 20. februára 2023 č. k. 7C/41/2021-307, tak že zmenil uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 7C/41/2021-289 z 03. januára 2023 a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi náhradu trov konania na súde prvej inštancie vo výške 1.819,43 eur a trov odvolacieho konania vo výške 151,43 eur, a to právnenému zástupcovi žalobcu v lehote troch dní od doručenia rozhodnutia. Súd preskúmal podanú sťažnosť žalovaného a vyhodnotil ju ako podanú dôvodne v časti. Vyšší súdny úradník správne určil hodnotu jedného úkonu právnej služby v zmysle 10 ods. 2 vyhlášky v konaní na súde prvej inštancie ako aj výpočet niektorých jednotlivých úkonov právnej služby. V ďalšom výpočte však už vyšší súdny úradník nevychádzal zo správneho skutkového stavu a nebral do úvahy viacero skutočností a to, že úkon zo dňa 21. 4. 2022 nie je možné žalobcovi priznať, nakoľko daný dôkaz mal byť súčasťou podaného návrhu na zmenu petitu. Vyšší súdny úradník taktiež nesprávne určil hodnotu jedného úkonu právnej služby v odvolacom konaní, kde nebral do úvahy, že v odvolacom konaní bol nárok o zaplatenie sumy 534 eur, preto hodnota 1 úkonu nie je 222,44 eur ale 36,52 eur. V tejto časti je sťažnosť žalovaného dôvodná. Sťažnosť žalovaného v časti úkonu zo dňa 28. 3. 2022 t. j. zaslanie odborného vyjadrenia MUDr. Y. je nedôvodná, pretože predmetným podaním predložil žalobca dôkazy na podporu rozhodnutia vo veci samej a priznania nároku, a to s poukazom na jeho neakceptáciu zo strany žalovaného, kedy medzi podaním žaloby a dorúčením tohto návrhu došlo v konaní k vyjadreniu žalovaného, ktoré odôvodňovalo vznik nových skutočností, ktoré mali za následok potrebu žalobcu navrhovať v konaní vykonanie iných dôkazov, ako tých o ktorých mal vedomosť už pri podaní žaloby. Na základe vyššie uvedených skutočností súd vykonal prepočet úkonov právnej služby a priznal žalobcovi trovy konania tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

3. Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej aj „generálny prokurátor“) v zmysle ustanovenia § 458 CSP dovolanie generálneho prokurátora, v ktorom uviedol, že uznesením súdu prvej inštancie z 20. februára 2023 č. k. 7C 41/2021-307, ako aj procesným postupom, ktorý mu predchádzal, bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces, pričom potreba zrušiť toto rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty. Generálny prokurátor uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol o sťažnosti žalovaného proti uzneseniu, vydanému vyšším súdnym úradníkom, bez toho, aby sťažnosť doručil žalobcovi, ktorý tak nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam žalovaného uvedeným v sťažnosti, s ktorými sa súd prvej inštancie čiastočne stotožnil, keď pôvodne priznané trovy konania v prospech žalobcu znížil zo sumy 2.701,93 eur na sumu 1.819,43 eur. Zásah do práva žalobcu na spravodlivý proces je evidentný, pričom skutočnosť, že prípady tohto typu sa v slovenskej súdnej praxi stále vyskytujú, je nepochopiteľná a zarážajúca.

4. Generálny prokurátor poukázal na to, že ustanovenia CSP o sťažnosti neustanovujú, či súd má alebo nemá doručiť sťažnosť aj druhej strane sporu. CSP vychádza z toho, že súd podľa okolností konkrétneho prípadu posúdi, či je podanie potrebné doručiť druhej strane, rešpektujúc pritom obsah práva na spravodlivý proces, dôkazom čoho je ustanovenie § 374 ods. 3, druhá veta CSP, z ktorého vyplýva, že ďalšie podania strán sa doručujú, len ak je to potrebné na zachovanie práva na spravodlivý proces. Skutočnosť, že v danom prípade sťažnosť žalovaného nebola doručená žalobcovi pred rozhodnutím súdu o nej, považuje za zásah do práva žalobcu na spravodlivý proces. V tomto smere generálny prokurátor poukázal na konštantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), z ktorej vyplýva, že právo na kontradiktórny proces znamená, že strana sporu má možnosť oboznámiť sa a vyjadriť sa ku každému vykonanému dôkazu a ku každému relevantnému podaniu protistrany, ktoré protistrana urobila v úmysle ovplyvniť rozhodnutie súdu. Úlohou súdu je informovať stranu sporu, že takýto dôkaz alebo takéto podanie existuje, pričom nie je postačujúce, že sa takýto dôkaz alebo podanie nachádza v súdnom spise a že strana sporu mala možnosť oboznámiť sa s ním nahliadnutím do spisu z vlastnej iniciatívy. ESLP pri hodnotení, či došlo k porušeniu práva na kontradiktórny proces, nepovažuje za relevantné ani to, či by v konkrétnom prípade mohlo mať

vyjadrenie strany sporu k dôkazu alebo k podaniu protistrany reálny vplyv na rozhodnutie súdu (či by sa tým niečo zmenilo). Relevantné je, že strana sporu bola v posudzovanom prípade ukrátená o možnosť vyjadriť sa. Samotná podstata práva na kontradiktórny proces totiž spočíva v tom, že je to výlučne strana sporu, ktorá disponuje možnosťou (zvažuje), či je vhodné a potrebné vyjadriť sa k dôkazu alebo k podaniu protistrany.

5. Podľa názoru generálneho prokurátora, subsidiarita je splnená, pretože žalobca nemá k dispozícii iný prostriedok nápravy, keďže odvolanie proti uzneseniu o sťažnosti nie je prípustné.

6. Princíp proporcionality, vyjadrený v ustanovení § 458 ods. 2 CSP, vychádza z konštantnej judikatúry ESĽP, ktorá pripúšťa zásah do konečného súdneho rozhodnutia ako výnimku zo zásady právnej istoty a zo zásady res iudicata, ak je takýto zásah odôvodnený potrebou nápravy fundamentálnej vady, resp. chyby. Inými slovami, zásah (zrušenie alebo zmena konečného súdneho rozhodnutia) musí byť legálny (spôsobom ustanoveným zákonom), musí byť legitímny (legitimita je daná potrebou nápravy fundamentálnej chyby) a musí byť proporcionálny. Proporcionality musí existovať medzi záujmom na nezmeniteľnosti konečného súdneho rozhodnutia (na jednej strane) a legitímnym cieľom zásahu (na strane druhej).

7. Vadu, ku ktorej v danom prípade došlo, generálny prokurátor označil za „fundamentálnu“, pretože právnomu zástupcovi žalobcu bolo doručené zmenené rozhodnutie vydané v jeho neprospech bez toho, aby vedel, že nejaké konanie vôbec prebieha, pričom tento nedisponuje opravným prostriedkom proti takémuto rozhodnutiu. ESĽP chápe pojem „fundamentálna chyba“ pomerne úzko. Musí ísť o pochybenie, ktoré má vplyv na integritu a verejnú reputáciu súdneho procesu, pričom fundamentálnou chybou nie je nesprávna interpretácia právneho predpisu v prípadoch, kedy na určitú otázku existujú viaceré právne názory. ESĽP pristupuje k posudzovaniu otázky proporcionality medzi označenými cieľmi tak, že záujem na zachovaní nezmeniteľnosti konečného súdneho rozhodnutia prevažuje, pričom odklon od princípu právnej istoty je ospravedliteľný iba v prípadoch, keď sa vyskytnú okolnosti podstatného a naliehavého charakteru. Právomoc vyšších súdov zrušovať alebo meniť záväzné a vykonateľné súdne rozhodnutia by mala byť vykonávaná len na účely nápravy fundamentálnych chýb. Táto právomoc musí byť vykonávaná tak, aby bola v čo najvyššej možnej miere dodržaná spravodlivá rovnováha medzi záujmami jednotlivca a potrebou zabezpečiť efektívnosť súdneho systému (viď napr. sťažnosť č. 24360/04). Z vyššie uvedených dôvodov generálny prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ním napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

8. K dovolaniu generálneho prokurátora sa vyjadril žalobca. Uviedol, že sa s ním v celom rozsahu stotožňuje.

9. Žalovaný sa k dovolaniu generálneho prokurátora a ani k vyjadreniu žalobcu k dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle ustanovenia § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) po zistení, že dovolanie generálneho prokurátora podal v zákonom stanovenej lehote (ust. § 461 CSP) oprávnený subjekt na základe podnetu žalobcu ako strany sporu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 464 CSP v spojení s ust. § 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie generálneho prokurátora je prípustné a aj dôvodné.

11. Podľa ustanovenia § 458 ods. 1 CSP, proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je prípustné dovolanie generálneho prokurátora, ak to vyžaduje ochrana práv a túto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

12. Podľa ustanovenia 458 ods. 2 CSP, dovolanie generálneho prokurátora je prípustné iba za predpokladu, že právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho

nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

13. Dovolanie generálneho prokurátora je postavené na dvoch zásadách, a to zásade subsidiarity k iným prostriedkom nápravy a zásade prísnej proporcionality medzi potrebou zrušiť rozhodnutie súdu a princípom právnej istoty (Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kolektív: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha. C. H. Beck).

14. Dovolací súd je toho názoru, že v zmysle ustanovenia § 458 ods. 1 CSP generálny prokurátor - ak dospeje k záveru o existencii závažnej fundamentálnej procesnej vady - je oprávnený podať dovolanie generálneho prokurátora vtedy, keď strana sporu nemohla predtým sama svojou procesnou aktivitou - v tomto prípade podaním odvolania - dosiahnuť nápravu procesnej vady alebo nesprávnosti a domôcť sa tak ochrany svojich práv.

15. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 8. 11. 2022 č. k. 7C/41/2021-217, tak že výrokom konanie v časti o zaplatenie sumy 898,67 eur zastavil. Výrokom II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.349,37 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a výrokom IV. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 62%, o výške ktorej rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť vo výrokoch I. a II. výrok III. a IV. napadol žalobca odvolaním, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre Rozsudkom č. k. 7Co/64/2022-270 dňa 27. 10. 2022 tak, že ako odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti týkajúcej sa zaplatenia 534 eur zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 534 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. v časti o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania zmenil tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 78% a výrokom III. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Rozsudok KS NR nadobudol právoplatnosť dňa 9. 11. 2022. Následne súd prvej inštancie uznesením č. k. 7C/41/2021-289 z 03. januára 2023 rozhodol o výške náhrady trov konania podľa ustanovenia § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 2.701,93 eura, na účet právneho zástupcu žalobcu. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný sťažnosť, o ktorej rozhodol súd prvej inštancie uznesením z 20. februára 2023 č. k. 7C/41/2021-307, tak že zmenil uznesenie súdu prvej inštancie z č. k. 7C/41/2021-289 z 3. januára 2023 a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi náhradu trov konania na súde prvej inštancie vo výške 1.819,43 eur a trov odvolacieho konania vo výške 151,43 eur, a to právnemu zástupcovi žalovaného v lehote troch dní od doručenia rozhodnutia. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie však nie je možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok v zmysle ustanovenia § 357 písm. m) CSP, čo vyplýva z ustanovenia § 355 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 357 CSP. V danom prípade tak nebolo rozhodované odvolacím súdom o odvolaní proti uzneseniu podľa ustanovenia § 357 písm. m) CSP, pretože na základe sťažnosti žalovaného rozhodol súd prvej inštancie uznesením z 20. februára 2023 č. k. 7C/41/2021-307, o výške trov konania v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP. Keďže žalobca (ako strana sporu) nemohol podať voči uzneseniu súdu prvej inštancie z 20. februára 2023 č. k. 7C/41/2021-307 odvolanie ako riadny opravný prostriedok, pretože mu to zákon (CSP) neumožňoval, nemohol využiť žiadny opravný prostriedok na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov. Prípustnosť dovolania generálneho prokurátora v zmysle ustanovenia § 458 ods. 1 CSP je preto daná.

16. Následne sa dovolací súd zaoberal posudzovaním (ne)dôvodnosti dovolania generálneho prokurátora. Zistoval, či generálnym prokurátorom napadnuté právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie a konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok takéto závažné porušenie práva a či potreba zrušiť napadnuté rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (ust. § 458 ods. 2 CSP). Podľa názoru generálneho prokurátora, uznesením súdu prvej inštancie z 20. februára 2023 č. k. 7C/41/2021-307, ako aj procesným postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bolo porušené právo žalobcu ako strany sporu na spravodlivý proces, pretože žalobcovi nebola doručená sťažnosť žalovaného, vôbec o nej nevedel a nemohol sa tak vyjadriť k argumentom, ktoré žalovaný v nej uviedol,

a s ktorými sa čiastočne stotožnil súd prvej inštancie, ktorý následne uznesením z 20. februára 2023 č. k. 7C/41/2021-307 (ktoré bolo pre žalobcu prekvapivé) rozhodol na základe podanej sťažnosti žalovaného o výške náhrady trov konania žalobcu, keď z pôvodne priznanej výšky 2.701,93 eur, žalobcovi priznal trovy konania len vo výške 1.819,43 eur, o čom sa žalobca dozvedel až po doručení napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie z 20. februára 2023.

17. Z ustanovenia § 239 ods. 1 CSP vyplýva, že proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Z ustanovenia § 374 ods. 3, druhej vety CSP vyplýva, že ďalšie podania strán (okrem podaní uvedených v odsekoch 1 a 2) sa doručujú, len ak je to potrebné na zachovanie práva na spravodlivý proces.

18. V civilnom sporovom konaní sa uplatňujú základné zásady a princípy spravodlivosti konania, medzi ktoré patrí aj princíp rovnosti zbraní a princíp kontradiktórnosti konania (čl. 6, čl. 9 CSP). Tak, ako vyplýva z ustálenej judikatúry ESRP, Ústavného súdu SR a NS SR, každá strana sporu musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za potrebné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s dôkazmi, protiargumentmi a podaniami protistrany, predloženými súdu na účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a následne mať aj možnosť vyjadriť sa k nim. Kontradiktórnosť v civilnom konaní znamená možnosť strany popierať požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby boli vypočítané jej argumenty a návrhy (viď nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 31/2016, sp. zn. III. ÚS 32/2015, sp. zn. I. ÚS 276/2016, sp. zn. IV. ÚS 89/2018, sp. zn. II. ÚS 249/2012, sp. zn. II. ÚS 168/2012).

19. Aj keď z Civilného sporového poriadku *expressis verbis* nevyplýva povinnosť súdu doručiť sťažnosť, podanú stranou sporu proti uzneseniu súdu prvej inštancie, vydanému súdnym úradníkom aj protistrane (sťažnosť je upravená v ust. § 239 a nasl. CSP), avšak podľa názoru dovolacieho súdu, právo strany sporu na doručenie takéhoto podania protistrany treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces, čo vyplýva aj z ustanovenia § 374 ods. 3, druhej vety CSP. Nedoručenie podania strany sporu - v danom prípade sťažnosti žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie o výške priznaných trov konania - druhej strane sporu, je v rozpore s princípmi kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, ako súčasť práva na spravodlivý proces. Aj z článkov 6 a 9 Základných princípov Civilného sporového poriadku vyplýva procedurálna rovnosť, teda tzv. rovnosť zbraní spočívajúca v rovnakej miere možnosti oboch strán v kontradiktórnom spore uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany a rovnako tak právo oboznámiť sa, okrem iného s návrhmi svojho procesného protažku a vyjadriť k nim svoje stanovisko. Sudca (resp. poverený vyšší súdny úradník, ktorý rozhodnutie vydal) musí doručiť sťažnosť na vyjadrenie protistrane a v súlade s článkom 10 CSP určiť lehotu na vyjadrenie sa k sťažnosti (Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kolektív: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha. C. H. Beck, r. 2016, str. 879).

20. Aj podľa názoru dovolacieho súdu, pokiaľ sťažnosť žalovaného nedoručil súd žalobcovi ako protistrane a následne rozhodol o sťažnosti, pričom sa čiastočne stotožnil s argumentmi žalovaného uvedenými v sťažnosti, hoci žalobca o sťažnosti a ani o argumentoch v nej uvedených nemal žiadnu vedomosť, porušil princíp kontradiktórnosti konania, princíp rovnosti zbraní a tým aj právo žalobcu na spravodlivý proces (*fair trial*), čo treba považovať za závažnú fundamentálnu procesnú vadu konania. Jej nápravu je možné dosiahnuť len formou zrušenia napadnutého rozhodnutia, pričom takáto potreba nápravy prevyšuje nad záujmom zachovania nezmeniteľnosti rozhodnutia a nad princípom právnej istoty. Snaha presadiť zákonnosť, vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia, vydaného v civilnom sporovom konaní, bez ohľadu na všeobecne platnú zásadu záväznosti a nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia je legitímna vtedy, keď sa v súdnom konaní alebo rozhodnutí vyskytnú také závažné, resp. hrubé pochybenia (vady), ktoré sú v zjavnom rozpore s ústavnými princípmi platnými v civilnom sporovom konaní a tieto závažné, hrubé pochybenia nie je možné odstrániť inak, než prostredníctvom inštitútu mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je dovolanie generálneho prokurátora. Tak tomu je aj v posudzovanom prípade, pretože len zrušením právoplatného uznesenia súdu prvej inštancie z 20. februára 2023 je možné zjednať nápravu porušeného práva žalobcu na spravodlivý proces. Dovolací súd súhlasí s názorom generálneho prokurátora, že k vyriešeniu kolízie všeobecne platných právnych

princípov (princíp spravodlivého riešenia veci contra princíp právnej istoty) je potrebné uplatniť test proporcionality (primeranosti), vyjadrujúci požiadavku, aby prijaté opatrenie (zásah) bolo primerané a nevyhnutné k dosiahnutiu cieľa, ktorý je ním sledovaný. V tomto smere preto z hľadiska hodnotového dovolací súd zvažoval, ktorý z dotknutých princípov, stojacich v kolízii, má prioritu (prednosť), ako aj to, aký prostriedok právnej nápravy je k dispozícii (či niekoľko alebo len jeden z nich). Dovolací súd dospel k záveru, že zrušenie formálne právoplatného uznesenia súdu prvej inštancie o priznanej výške náhrady trov konania z 20. februára 2023 cez dovolanie generálneho prokurátora (ako jediný možný prostriedok nápravy, ktorý mal žalobca k dispozícii) v preskúmvanej veci prevažuje nad jeho „nedotknuteľnosťou“ z dôvodu jeho záväznosti a nezmeniteľnosti, pretože cieľom zrušenia právoplatného uznesenia súdu prvej inštancie z 20. februára 2023 je odstrániť závažnú, resp. hrubú procesnú vadu konania, ktorá vyústila do porušenia práva žalobcu na spravodlivý proces.

21. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd podľa ust. § 464 CSP a § 449 ods. 1 CSP zrušil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z 20. februára 2023 č. k. 7C/41/2021-307 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania, ako aj o trovách dovolacieho konania (ust. § 464 CSP v spojení s ust. § 453 ods. 3 CSP).

23. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.